

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 8.4.2016
COM(2016) 209 final

2013/0091 (COD)

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET

enligt artikel 294.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

om

rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET

enligt artikel 294.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

om

rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF

1. BAKGRUND

Överlämnande av förslaget till Europaparlamentet och rådet (dokument COM(2013) 173 final – 2013/0091 (COD))	27 mars 2013.
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande:	Ej tillämpligt.
Europaparlamentets ståndpunkt vid första behandlingen:	25 februari 2014.
Överlämnande av det ändrade förslaget:	Ej tillämpligt.
Antagande av rådets ståndpunkt:	10 mars 2016.

2. SYFTE MED KOMMISSIONENS FÖRSLAG

Syftet med förslaget var att anpassa Europol till kraven i Lissabonfördraget genom att inrätta en rättslig ram för Europol i en förordning samt genom att införa en mekanism som innebär att Europaparlamentet och de nationella parlamenten kan kontrollera Europols verksamhet. Förslaget var också avsett att öka Europols **effektivitet, ändamålsenlighet och ansvarighet**. Detta skulle uppnås genom att öka Europols analyskapacitet och utlösa operativa insatser från medlemsstaternas sida och samtidigt stärka byråns system för uppgiftsskydd ytterligare. Med sikte på ökad effektivitet och i linje med den gemensamma strategin för decentraliserade byråer, var avsikten med förslaget att slå samman Europol med Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol). Slutligen innebär förslaget att Europols förvaltning anpassas till de principer som anges i den gemensamma strategin för decentraliserade EU-byråer.

3. KOMMENTARER TILL RÅDETS STÅNDPUNKT

Politisk överenskommelse nåddes vid trepartsmötet mellan lagstiftarna den 26 november 2015 och godkändes av Coreper den 27 november 2015 och av utskottet för medborgarligen fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor den 30 november 2015.

De viktigaste skillnaderna mellan den gemensamma ståndpunkten och kommissionens ursprungliga förslag beskrivs nedan.

Sammanslagning av Europol och Cepol (rubrik, artikel 1)

Som ett resultat av de breda och kraftiga protester som uttrycktes både i rådskonstellationerna och i utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor mot en sammanslagning av Cepol och Europol har kommissionen beslutat att avstå från denna aspekt i sitt lagstiftningsförslag. En förordning om en reform av Cepol har antagits under tiden. Därför görs inga hänvisningar till sammanslagningen i texten till den gemensamma ståndpunkten.

Enheten för anmälan av innehåll på internet (artikel 4)

I den gemensamma ståndpunkten fastställs bestämmelser som är nödvändiga för att enheten för anmälan av innehåll på internet (IRU) ska kunna fungera. IRU är en av de viktiga åtgärderna för att bekämpa terrorism och har utformats för att minska mängden terroristpropaganda på internet och tillgängligheten till denna. IRU-enheten var ett nytt inslag i förordningen och infördes efter terroristattacker i Paris 2015, starkt förespråkad i den europeiska säkerhetsagendan och av avgörande betydelse under de rådande säkerhetsförhållandena. Texten möjliggör för Europol att överföra offentligt tillgängliga personuppgifter till privata parter, om så är nödvändigt för att stödja medlemsstaterna när det gäller att förebygga och bekämpa brottslighet som omfattas av Europols mandat och som begås eller underlättas genom användningen av internet.

Bestämmelser om styrelseformer

De bestämmelser om styrelseformer som presenteras i kommissionens ursprungliga förslag härrörde från den gemensamma strategin om decentraliserade EU-byråer. Styrelseformer var en av de mest kontroversiella frågor som diskuterades under förhandlingarna. Följande kompromissförslag godkändes av medlagstiftarna:

(a) Styrelsens sammansättning (artikel 10)

Den gemensamma ståndpunkten begränsar antalet företrädare för kommissionen i styrelsen till en i stället för två (i enlighet med den gemensamma strategin om decentraliserade byråer).

(b) Direktion (f.d. kapitel IV)

I kommissionens förslag föreskrivs möjligheten att grundat på frivillighet inrätta en direktion med ansvar att bistå styrelsen och den verkställande direktören med administrativt stöd. Då medlagstiftarnas kraftigt motsatte sig detta ingår inte möjligheten att inrätta ett sådant organ i den gemensamma ståndpunkten. Kommissionen godtog strykningen av möjligheten att inrätta en direktion. På grundval artikel 68 i den gemensamma ståndpunkten kommer kommissionen dock att ha möjlighet att i framtiden göra en bedömning av behovet av att inrätta en direktion. Kommissionen har även redogjort för detta i en förklaring och åtagit sig att genomföra en utvärdering av situationen om två år. För att inte äventyra framtida förhandlingar om Eurojust-förslaget kompletteras förklaringen med ett uttalande där kommissionen betonar värdet av en direktion inom förvaltningen av EU-organ.

(c) Utseende av den verkställande direktören (se artikel 54)

Den gemensamma ståndpunkten avviker från det av kommissionen föreslagna förfarandet, vilket var i linje med den gemensamma strategin för decentraliserade

byråer (det första urvalet av kandidater görs av kommissionen och utnämningen av styrelsen).

I den gemensamma ståndpunkten fastställs ett förfarande där rådet sköter utnämningen på grundval av en slutlista som upprättats av en urvalskommitté bestående av en företrädare för kommissionen och ledamöter som utsetts av medlemsstaterna.

Med tanke på de ovannämnda avvikelserna från den gemensamma strategin för decentraliserade byråer beslutade kommissionen att göra en politisk förklaring där den betonar att den överenskomna texten inte är helt i linje med principerna i den gemensamma strategin.

Eurojusts tillgång till uppgifter som lagras av Europol (artikel 21)

Efter en kraftfull begäran från Europaparlamentet har Eurojusts tillgång till uppgifter som lagras av Europol begränsats till en indirekt tillgång på grundval av ett träff/icke träff-system. Detta är i linje med den motsvarande bestämmelse som ingår i förordningen om Eurojust.

Samarbete mellan Europeiska datatillsynsmannen och de nationella tillsynsmyndigheterna (artiklarna 44 och 45)

Den gemensamma ståndpunkten förstärker samarbetet mellan Europeiska datatillsynsmannen och de nationella tillsynsmyndigheterna och säkerställer samtidigt datatillsynsmannens oberoende och effektivitet. Samarbetet förstärks på två sätt:

- (a) En samarbetsnämnd inrättas som en formell diskussionsplattform för Europeiska datatillsynsmannen och de nationella datatillsynsmyndigheterna där de regelbundet kommer att diskutera allmän strategi för skydd av personuppgifter, utarbeta harmoniserade förslag för gemensamma lösningar som kräver nationellt deltagande, utreda problem med tolkningen av Europolförordningen osv. Denna nya samarbetsnämnd är emellertid inte ett beslutande utan enbart ett rådgivande organ.
- (b) Det ”dagliga” samarbetet mellan Europeiska datatillsynsmannen och de nationella tillsynsmyndigheterna förstärks (Europeiska datatillsynsmannen kommer att använda expertkunskaper och erfarenhet hos de nationella tillsynsmyndigheterna i samtliga fall där han eller hon utför sitt uppdrag, Europeiska datatillsynsmannen och de nationella tillsynsmyndigheterna kommer att utföra gemensamma inspektioner, Europeiska datatillsynsmannen kommer att samråda med de berörda nationella tillsynsmyndigheterna i fall där uppgifter från en eller flera medlemsstater är involverade osv.).

Inrättandet av en samarbetsnämnd godkändes av kommissionen. För att säkerställa effektivitet och konsekvens och undvika onödigt dubbelarbete utfärdade kommissionen en förklaring som betonade att de funktioner som utövas av samarbetsnämnden och som anges i Europolförordningen snabbt ska tas upp av Europeiska dataskyddsstyrelsen, som inrättades i samband med reformen av uppgiftsskyddet (se uttalande nr 2 i avsnitt 5).

Parlamentarisk kontroll (kapitel VIII)

I form av en allmän bestämmelse säkerställde kommissionens förslag att Europols verksamhet skulle vara föremål för parlamentarisk kontroll i enlighet med art. 88 i EUF-fördraget.

Under förhandlingarna betonade Europaparlamentet behovet av att redogöra mer i detalj för hur den parlamentariska kontrollen kommer att genomföras.

Därför har inrättandet av en gemensam parlamentarisk kontrollgrupp tagits med i den gemensamma ståndpunkten. Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen kommer att vara ett specialiserat organ som inrättas gemensamt av de nationella parlamenten och Europaparlamentets ansvariga utskott och den kommer att ansvara för den politiska övervakningen av Europolns verksamhet. Övervakningen kommer att omfatta bland annat information om planerings- och rapporteringsdokument, samråd mellan Europaparlamentet och de nationella parlamenten om Europolns fleråriga arbetsprogram¹, och den verkställande direktören och ordföranden för styrelsen kommer att uppmanas att diskutera frågor som gäller Europol.

4. SLUTSATS

Trots de ändringar som har införts i den gemensamma ståndpunkten utgör texten till den gemensamma ståndpunkten det bästa möjliga resultat som kommissionen kunnat uppnå under de två åren av förhandlingar med parlamentet och rådet om en mycket komplex lagtext.

Kommissionens mål för Europol-reformen har uppnåtts genom att Europol anpassas till Lissabonfördragets krav och genom att dess effektivitet, ändamålsenlighet och ansvarighet ökas.

Målet att anpassa styrelseformerna för Europol till de principer som anges i den gemensamma strategin om decentraliserade EU-byråer uppnåddes inte helt på grund av det starka motståndet från medlagstiftarna. Kommissionen kommer att ena roll i byråns ledning, dvs. den kommer att ha en röstberättigad företrädare i styrelsen och medverka när det första urvalet görs i samband med utnämning av verkställande direktör.

5. UTTALANDEN FRÅN KOMMISSIONEN

1. Om den gemensamma strategin för EU:s decentraliserade byråer

”Kommissionen påminner om att den överenskomna texten inte är helt anpassad till principerna i den gemensamma strategin för decentraliserade EU-byråer. Överenskommelsen mellan Europaparlamentet och rådet om byråns styrelseformer påverkar därför inte eventuella framtida lagtexter. Kommissionen är övertygad om fördelarna med att inrätta en direktion som en del av styrelseformerna för Europol och andra organ. Kommissionen kommer att se över situationen när det gäller Europolns styrelseformer inom de närmaste två åren, särskilt för att fastställa om det är motiverat med ytterligare förslag i denna fråga.”

2. Om samarbetsnämnden

”Efter antagandet av förslaget till den allmänna uppgiftsskyddsförordningen och dataskyddsdirektivet för behandling av data inom polisen och rättsväsendet, och mot bakgrund av den planerade översynen av förordning (EG) nr 45/2001, anser Europeiska kommissionen att de uppgifter som utövas av den samarbetsnämnd som inrättas genom denna

¹ Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen kommer också att fungera som kanal för samråden med de nationella parlamenten om den fleråriga programplaneringen. Detta kommer att lätta Europolns ansvar att samråda med de 28 nationella parlamenten och Europaparlamentet om den fleråriga programplaneringen (såsom föreskrevs i kommissionens ursprungliga förslag).

förordning ska utövas av den nyligen inrättade Europeiska dataskyddsstyrelsen, för att säkerställa effektivitet och konsekvens och undvika onödigt dubbelarbete .”